

HALLGATÓI JOGVISZONY ÉS HALLGATÓI JOGÉRVÉNYESÍTÉS*

*Árva Zsuzsanna*¹

Az elmúlt évek során ugrásszerűen megnőtt a hallgatói jogérvényesítésekkel kapcsolatos lehetőségek száma, amit jól jelez a tanulmányi és a vizsgaszabályzatok bővülése és differenciálódása is. A szorgalmi időszak elején és végén, de különösen a vizsgaidőszakban kiemelten megszorodnak a hallgatói kérelmek, amelyek egy része méltányosság gyakorlására irányul, míg mások valamely a tanulmányi- és vizsgaszabályzatban is rendszeresített intézményt kívánnak igénybe venni, megint másokban pedig ekkor tudatosul, hogy nem vettek igénybe valamilyen olyan lehetőséget, amelyre jogosultak lehettek volna. Az ilyen eljárások kapcsán sok kérdés merül fel, így különösen, hogy ki vagy milyen szervezet/testület jogosult a kérelem elbírálására, mennyi időn belül kell döntést hozni és milyen más garanciális szabályok illetik meg a hallgatót vagy a döntéssel szemben milyen jogorvoslati lehetőségek nyílnak meg. Ezen szabályok ismerete azért is különösen fontos, mivel egy-egy vizsga sikeressége vagy sikertelen teljesítése nemcsak egy adott félévet határozhat meg, hanem a teljes hallgatói jogviszonyra is alapvetően kihat a kreditrendszer minden rugalmassága ellenére is.

Jelen tanulmány azt veszi számba, hogy milyen törvényi és intézményi garanciák vehetők igénybe a hallgatói kérelmek kapcsán, illetve mennyiben nyújt elégséges keretet a törvényi szabályozás.

A hallgatói jogviszony jellege

Ahhoz, hogy a hallgatói jogviszonyra vonatkozóan következtetéseket vonhassunk le, érdemes tisztázni a felsőoktatási intézmények jogállását. E körben egyrészt kiindulhatunk a hatályos törvényi szabályozásból, másrészt a közigazgatási szervek alaptípusaiból. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. (a továbbiakban: Nftv.) akként határozza meg a felsőoktatási intézményeket, hogy azok az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység, mint alaptevékenység folytatására létesített szervezetek, amelyek költségvetési szervként működnek és jogi személyiséggel bírnak. A megfogalmazásból azonban már hiányzik az autonómiára történő utalás, amelynek nyomai egyrészt az 1993-ban elfogadott törvényben² (önkormányzatiság meghatározása), másrészt a 2005-ös törvényben³ is szerepeltek, de a 41/2005. (X. 27.) AB határozat is a felsőoktatási autonómiát tekintette meghatározó jellemvonásnak, amelynek következtében a felsőoktatási intézmény a kormánytól és az államigazgatástól önállóan és függetlenül működik.⁴ A 2011-ben elfogadott törvény

---

* DOI 10.21867/KjK/2020.1.4.

¹Dr. Árva Zsuzsanna, habil. egyetemi docens, DE ÁJK Közigazgatási Jogi Tanszék, arva.zsuzsanna@law.unideb.hu

A tanulmány megírása és megjelenítése az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programjai keretében valósult meg.

² 1993. évi LXXX. törvény 2. § (1) bekezdés.

³ 2005. évi CXXXIX. törvény 1. § (1) bekezdés és 10. § (1) bekezdés.

⁴ Fazekas Marianna álláspontja szerint az autonómia egyes részelemeinek konkretizálásával összességében zavarosabb szabályozást eredményezett a 2005-ös szabályozásban. Fazekas Marianna (2008): *A köztisztviselők szabályozásának egyes kérdései*. Budapest, Rejtjel, 158.

ezzel szemben már csak a jogi személyiségként és a költségvetési szervként történő működésre utalást tartalmazza.⁵ Figyelemmel azonban az ellátott humán közfeladatra, más oktatási intézményekkel együtt ezen szervek is a közintézetek⁶ körébe sorolhatók, amely fogalom Magyarországon a tudományos irodalomban jelenik meg. Az autonómiára történő utalás elhagyása nyomán pedig immár egyre kevésbé érvényesülhetnek a köztestületi jellemzők, így a közintézeti jogállásból következően elméleti szempontból is a közintézeti jogviszony irányadó a hallgatói jogviszonyra.

Hallgatói jogviszony – közintézeti jogviszony

A hallgatói jogviszony jellegével és meghatározásával érintőlegesen már alkotmánybírói és bírósági döntések is foglalkoztak. Az e körben leginkább meghatározónak tekinthető 27/2005. (VI. 29.) AB határozat éppen a hallgatói kérelmek elbírálása ügyében született, és azt rögzítette, hogy a hallgatói jogviszony bár nem azonosítható a hatósági jogviszonnyal, azonban a kérelmek elbírálásával kapcsolatban egyes eljárási elemek kapcsán mintaként szolgálhat a jogalkotó számára is a közigazgatási hatósági eljárás.

A bírósági döntések közül kiemelendő a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság K. 30.414/2010/12. sz. közigazgatási ügyben hozott ítélete, amely szintén lényegi megállapításokat tett a hallgatói jogviszonyokkal kapcsolatban és elhatárolta azokat a mellérendeltségen alapuló jogviszonyoktól. Az ítélet azt is megerősítette, hogy a felsőoktatási törvény – mint norma – *lex specialis*-ként funkcionál, így a hallgatói jogviszonyok elbírálására azt kell alkalmazni. A bíróság arra is rámutatott, hogy a felsőoktatási intézmények szervezeti rendszere a közigazgatási hatósági szervezetekhez hasonlóan működik, ahol a hallgató kvázi ügyfélnek tekinthető. Így a jogviszony több elemére – így a keletkezésére, a jogokra és kötelezettségekre vagy a jogviszony megszűnésére – a felsőoktatási törvény, illetve az intézményi szabályzatok lehetnek irányadók.

Így tehát a hallgatói jogviszony a szuprematív jogviszonyokra jellemző sajátosságokkal bír, amelyet a speciális törvény mellett az intézményi szabályok határozhatnak meg. A Kúria egy 2017 végén közzétett tájékoztatójában⁷ ezzel egybevágón akként foglalt állást, hogy a hallgatói jogviszonyra a felsőoktatási törvény irányadó elsősorban, és a közigazgatási hatósági eljárás szabályai csak kifejezett felhatalmazás esetén vehetők figyelembe.

A közintézeti jogviszony jellemzőivel a közigazgatási szakirodalom is foglalkozott.⁸ Ennek alapján a szolgáltatás igénybe vevője – azaz a hallgató – és a közintézet – azaz a felsőoktatási intézmény – viszonya leginkább akként írható le, hogy a hallgató ún. intézeti hatalom alatt áll, azaz a jogviszonyra a közintézet szabályozása irányadó. Ugyanakkor ezen jogviszonyban is biztosítani szükséges a jogvédelmet, amelynek fő

---

⁵ Lásd erről *Uo.* 157.

⁶ Lásd erről Berényi Sándor álláspontját. Fazekas Marianna – Ficzer Lajos (szerk.) (1998): *Magyar közigazgatási jog. Általános Rész.* Budapest, Osiris, 119–121.

⁷ Elérhető: https://kuria-birosag.hu/hu/kollegiumok-hirei?tid_1=51&tid=48&body_value=&page=5 (letöltés dátuma: 2019. november 25.)

⁸ Balázs István (szerk.) (2017): *Közigazgatási eljárások.* Budapest, Debrecen University Press, 32. vagy Fazekas Marianna – Ficzer Lajos (szerk.) (2006): *Magyar közigazgatási jog. Általános Rész.* Budapest, Osiris, 302.

pontjait a közintézetre irányadó törvény határozhatja meg a jogviszony sajátosságainak figyelembevételével.

A törvényi garanciák

A fentiekre tekintettel a garanciákat egyrészt a törvényi, jogszabályi normák, másrészt az intézeti szabályok határozhatják meg. Magyarországon a felsőoktatást már több átfogó törvény is szabályozta. 1993-ig még a közoktatást és felsőoktatást egységesen szabályozó 1985. évi I. törvény volt hatályban, amelyet 1993-ban váltott fel a közoktatástól már elkülönült, és az önkormányzatiságot megteremtő 1993. évi LXXX. törvény. Ez a jogszabály kezdetben teljes egészében intézményi hatáskörbe utalta a hallgatói jogviszony ezen elemének szabályozását.⁹ A helyzet több mint egy évtizeddel később változott meg az Alkotmánybíróság már említett a 27/2005. (VI. 29.) AB határozata nyomán. Az indítványt az ombudsman nyújtotta be mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérve, ugyanis az akkor irányadó szabályok nem rendelkeztek arról, hogy a felsőoktatási intézmény mennyi időn belül jogosult kijavítani valamely tévedését a hallgató kötelezettségére vonatkozóan. Az Alkotmánybíróság az irányadó jogszabályokat megvizsgálva megállapította, hogy bár a jogszabályok többféle jogorvoslati lehetőséget kínálnak a hallgatóknak, az eljárás elemei mégis szabályozatlanok maradhatnak. Ilyen elem például a kijavítás, amelyre saját hatáskörében akár időkorlát nélkül is sor kerülhet, és ugyanilyen szabályozási hiátus áll fenn más egyoldalú intézkedések esetében is, mint a módosítás vagy a visszavonás tekintetében. Ugyanakkor a felsőoktatási intézmény az így meghozott döntésével a hallgatói jogviszonyt alapvetően befolyásolhatja és ennek során akár jóhiszeműen szerzett és gyakorolt hallgatói jogokat sérthet vagy valamely kötelezettség teljesítését a hallgató számára terhesebbé teheti.

Ennélfogva részben a határidő hiánya, valamint az említett egyoldalú intézkedések szabályozatlansága a jogbiztonság sérelmét okozhatja, kiszámíthatatlanná téve az intézmény eljárását. Az Alkotmánybíróság megállapította a jogalkotói mulasztást, és felhívta a figyelmet arra, hogy a jogalkotó akként is orvosolhatja a hiátust, ha más jogszabály elemeit használja fel. E körben mintaként szolgálhatnak a közigazgatási eljárás szabályai is, annak ellenére, hogy a hallgatói jogviszony nem tekinthető hatósági jogviszonynak. Az alkotmányellenes mulasztást a jogalkotó így több módon is megszüntethette. Egyrészt *sui generis* szabályozást alkothatott volna a felsőoktatási törvényben a hallgatói jogviszony eljárását egészében szabályozva, másrészt utaló szabályt is alkalmazhatott, amelyben más, már szabályozott eljárás elemeit rendeli felhasználni. Utóbbira kézenfekvő mintaként szolgálhatott a közigazgatási eljárás, ahogyan erre az Alkotmánybíróság is felhívta a figyelmet.

A jogalkotó végül nagyobb részt az utóbbi megoldást választotta és a felsőoktatási törvényt a 2005. évi CVI. törvény által módosítva több eljárási cselekményre is az akkor hatályos közigazgatási hatósági eljárás (Ket.) szabályait rendelte alkalmazni. Ide tartozott a tényállás tisztázása, a határidők számítása, az igazolás, a döntés alakja és tartalma, a közlés, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítása, a kicserélés és kiegészítés, a döntés felülbírálati kérelemre vagy hivatalból történő módosítása vagy visszavonása. Más elemekben azonban *sui generis* rendelkezések is születtek, így

⁹ Nagy Marianna (2013): Felsőoktatási igazgatás. In: Lapsánszky András (szerk.): *Fejezetek szakigazgatásaink köréből*. Budapest, Wolters Kluwer, 115.

sajátosan alakul a jogorvoslati jog, amely a hallgatói jogviszonyban ekkor felülbírálati kérelem útján volt igénybe vehető. A benyújtás határidejét azonban a törvény 15 napban rögzítette, amely azonos a hatósági jogviszonyokra irányadó fellebbezési határidővel. A jogorvoslati bizottság által hozható döntések azonban már sajátosan alakultak, hiszen a jogorvoslati fórum nem az elsőfokú határozatot hagyhatta helyben, hanem a felülbírálati kérelmet utasíthatta el, amely terminológia az eljárási jogoktól idegen. Ugyanakkor a felsőoktatási intézmény is köteles a döntést határozatba foglalni és indokolni, és a határozatban is éppúgy fel kell hívni a figyelmet a jogorvoslati lehetőségekre.

A 2005-ben elfogadott felsőoktatási törvény ezen a rendszeren nem változtatott és az alapvető jogintézményekben a 2011. évi Nftv. sem hozott változást. A 2018-ban hatályba lépett új közigazgatási eljárási szabályok (Ákr.) miatt azonban az Nftv. szabályanyaga is módosult és az ügyintézési határidővel kapcsolatos utaló szabályt immár az Nftv. nem tartalmazza, hanem az intézménynek kell erről rendelkezniük. Mindez szükségszerű követelménye volt az Ákr. által bevezetett bruttó ügyintézési határidő elvének, valamint a sommás eljárásra vonatkozó szabályoknak,¹⁰ amelyek értelmében ezen hallgatói kérelmek jelentős részében 8 napon belül döntésnek kellene születnie. Eddig az intézményeknek 30 napon belül kellett eljárniuk, és bár a legtöbb esetben igyekeztek ennél rövidebb idő alatt dönteni, a határozat kiadmányozása és postára adása is időt vesz igénybe, amelynek az Ákr. alapján immár szintén egyértelműen az ügyintézési határidőn belül kell megtörténnie.

A törvény alapján a hallgatók a felsőoktatási intézmény elsőfokú döntése vagy más intézkedése, illetve mulasztása ellen – a közléstől, illetve a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül – jogorvoslattal élhetnek. Ez alól kivételt képeznek a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntések, amelyek csak akkor támadhatók, ha a döntés nem az intézmény által elfogadott követelményekre épült, vagy az ellentétes az intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, illetve megsértették a vizsga megszervezésére vonatkozó követelményeket. A jogorvoslati kérelmet azonban továbbra is el lehet utasítani vagy a döntés megváltoztatására, illetve megsemmisítésére van lehetőség az új eljárás lefolytatására történő utasítással. Az Ákr. által végrehajtott terminológiai változás az Nftv.-ben is megjelent és a döntés a jogorvoslati kérelem elbírálását követően véglegessé válik a korábbi jogerőre emelkedés helyett.¹¹

A fenti hasonlóságok ellenére is érdemes azonban rámutatni, hogy az eljárás során az Ákr. csak az erre vonatkozó utaló szabály esetén alkalmazható és az elbírálás rendjét az intézményi szabályzatok tölthetik ki tartalommal. Így bár a jogorvoslati kérelmet szintén 15 napos határidőn belül lehet benyújtani, az Ákr. rendszerében a közigazgatási per vált fő jogorvoslati eszközzé és a fellebbezés már korábban is csak korlátozottan és egyes szervek eljárásban volt igénybe vehető, míg 2020. január 1-jétől a kivételek is csökkentek. Közigazgatási pert azonban a hallgatói jogviszonyokban is lehet kezdeményezni akár a jogorvoslati kérelem tárgyában hozott eljárást befejező döntés ellen, akár a hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértésére történő hivatkozással. Ugyanakkor a hallgatói jogviszonyok specialitását jelzi, hogy ezen eljárásokban a keresetlevél benyújtása halasztó hatállyal bír a döntés végrehajtására nézve. Ezen szabály egyértelműen a hallgatók számára igyekszik kedvezményt nyújtani,

¹⁰ Hajas Barnabás (2016): Általános közigazgatási rendtartás – Ket. kontra Ákr. *Új magyar közigazgatás*, 9. évf., 4. sz., 22.

¹¹ Nftv. 57. § (2) bekezdés.

azonban számos esetben új kérdéseket szül például a hallgatói jogviszony megszüntetése ellen indított közigazgatási perben.

Intézményi szabályok

Az Nftv. tehát a 2005-ben született alkotmánybíróági döntés nyomán és azóta is kizárólag a fenti szabályokat rendezi törvényi szinten. 2018-ban annyi változás történt, hogy az elbírálás határideje ismét kikerült a törvényi garanciák köréből. Ennek nyomán tehát a jogviszonyok jelentős részét az intézményi szabályzatok fedhetik le. Jelen tanulmány keretei között ugyan nincs arra mód, hogy Magyarország valamennyi felsőoktatási intézményének a szabályait megvizsgáljuk, azonban következtetések vonhatók le a magyarországi jogi karokkal rendelkező egyetemek vonatkozó szabályzatai alapján is.

A vizsgálat elsősorban arra irányul, hogy miként szabályozzák az intézmények az elsőfokú eljárásokat, hiszen a törvényi szabályok kizárólag egy már meghozott döntés, intézkedés vagy mulasztás nyomán bekövetkezett vélt vagy valós jogsérelem orvoslására szolgálnak. E körben szempontot jelenthet az elsőfokú eljárás időtartamának szabályozása, a döntést hozó testület rögzítése, valamint a méltányossági jogkörök és lehetőségek rögzítése. Ez utóbbi kapcsán érdemes megjegyezni, hogy a közigazgatási szabályok már nem nevesítik generálisan, valamennyi eljárásra irányadóan a méltányosságot, azonban a hallgatói elsőfokú kérelmek jelentős részét erre alapozva nyújtják be. Ugyancsak szempont a döntés indokolásának vagy a határozat, érdemi döntés tartalmi elemeinek a meghatározása.

Általánosságban megállapítható, hogy az egyes intézmények eltérő gyakorlatot folytatnak a szabályozás mikéntjében. Így egyes helyeken (ELTE,¹² Miskolci Egyetem¹³) kifejezetten is a szervezeti és működési szabályzat egyes kötetekben található a hallgatói jogviszonnal kapcsolatos rendelkezések, míg máshol (Debreceni Egyetem,¹⁴ Pázmány Péter Katolikus Egyetem,¹⁵ Szegedi Tudományegyetem,¹⁶ Pécsi Tudományegyetem,¹⁷ Széchenyi István Egyetem¹⁸) elkülönülten létező tanulmányi és vizsgaszabályzat van, valamint külön jogorvoslati szabályzat. Ez a distinkció

---

¹² https://www.elte.hu/dstore/document/689/ELTE_SZMSZ_II.pdf (letöltés dátuma: 2019. október 30.)

¹³ http://www.uni-miskolc.hu/files/4831/Tanulm%C3%A1nyi%20C3%BCgyrend_252_2018..pdf (letöltés dátuma: 2019. október 30.)

¹⁴ A jogorvoslati kérelmekről lásd: <https://bit.ly/2U6JMbz> (letöltés dátuma: 2019. december 30.), míg a Tanulmányi és vizsgaszabályzat tekintetében lásd: <https://bit.ly/33z8swq> (letöltés dátuma: 2019. december 30.). Mindkét szabályzat esetében sajátosság, hogy tartalmi változás esetén a szabályzatra mutató link címe is megváltozik, így a linkek változás esetén már nem hoznak találatot, azonban valamennyi szabályzat aktuális állapota az unideb.hu oldalon megtalálható, az alábbi címen: <https://unideb.hu/hu/szabalyzatok> (letöltés dátuma: 2020. január 10.)

¹⁵ <https://ppke.hu/uploads/articles/34/file/Hallgato%CC%81i%20Jogorvoslati%20Szaba%CC%81lyzat.pdf> (letöltés dátuma: 2019. október 30.)

¹⁶ Elérhető: <https://www.u-szeged.hu/szabalyzatok> (letöltés dátuma: 2019. október 30.)

¹⁷ PPKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat: https://adminisztracio.pte.hu/sites/pte.hu/files/files/Adminisztracio/Szabalyzatok_utasitasok/PTE_SZM_SZ/5mell-tvsz20190322.pdf (letöltés dátuma: 2019. október 30.). PPKE jogorvoslati rendje: <https://ppke.hu/uploads/articles/34/file/Hallgato%CC%81i%20Jogorvoslati%20Szaba%CC%81lyzat.pdf> (letöltés dátuma: 2019. október 30.)

¹⁸ <https://if.sze.hu/downloadmanager/details/id/4372/m/3731> (letöltés dátuma: 2020. január 10.)

ugyanakkor csak technikai jellegű, hiszen valamennyi esetben a szervezeti és működési szabályzat jelenti a keretet, amelynek mellékletét képezik más szabályzatok.

Eltérés jelentkezik azonban a hallgatói kérelmek szabályozásában. Ugyan valamennyi esetben részletes szabályokat találhatunk a jogorvoslat rendjére, azonban az elsőfokú eljárások kapcsán már széttartó az intézményi gyakorlat. Az egyetemek jelentős része valójában az egyes ügytípusokra vonatkozóan állapít meg eljárási szabályokat. Ide tartoznak a leggyakoribb hallgatói kérelmek – mint a kreditelismerés vagy a kedvezményes tanulmányi és vizsgarend – és ezekhez igazodóan szabályozza az egyetemi szervek hatáskörét is, valamint a méltányossági jogkörök gyakorlását. Ez alól kivételt jelent az ELTE szabályzata, amely általános szabályokat is nyújt a nem nevesített tanulmányi ügyek elbírálására. Az ügyintézési határidőt valamennyi megvizsgált szabályzat rendezte és általánosságban 30 napos határidőt rendelt alkalmazni, amely alól a Miskolci Egyetem volt kivétel, ahol 8 és 15 munkanapos határidők is előfordultak. A terminológia tekintetében valamennyi intézményi szabályzat a hallgatói jogviszonyokra vonatkozó sajátosságokat tartalmazza értelemszerűen, azonban a PPKÉ által alkotott szabályzatok annyiban sajátosak, hogy az eljárást érintő terminológia nagy mértékben igazodik a hatósági eljáráshoz, így megjelennek a szabályzatban a közigazgatási eljárás új jogintézményei, mint a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása.

Szintén szabályozástechnikai kérdés, hogy milyen mélységben rendezi az intézmény az egész egyetemre vonatkozó követelményrendszerben a hallgatói kérelmekre vonatkozó elbírálási rendszert, illetve milyen kérdéseket rendezhetnek a karok eltérően. E tekintetben ugyancsak jelentős eltérések tapasztalhatók. Bár a karok képzéseinek egyes sajátosságait ezen szabályzatoknak értelemszerűen tükrözniük kell, azonban az általános eljárási szabályok minél csekélyebb volta nemcsak eltérő kari gyakorlatokat eredményez az intézményen belül, hanem akár eltérő szabályozási mélység is kialakulhat az eljárás részletezettségét tekintve.

Ugyancsak általános jellemvonás a nem tipikus hallgatói kérelmek intézésére vonatkozó szabályozás hiánya, hiszen a szabályzatok többnyire a gyakran elforduló eljárástípusokkal foglalkoznak, amelyekkel kapcsolatban részletes rendelkezések vannak, azonban a be nem kategorizálható kérelmekre nézve már alig nyújtanak eligazítást. Az általános eljárási szabályok hiánya miatt viszonylag kevés eljárási rendelkezést tartalmaznak ezek a szabályzatok, így például nem jellemző a döntés tartalmi követelményeinek részletes rögzítése sem.

***

A fentiekben részletezett, széttartó intézményi gyakorlatok kapcsán érdemes visszautalni az Alkotmánybíróság 27/2005. (VI. 29.) AB határozatára, amelynek központi elemét a hallgatói jogérvényesítés jelentette a hallgatói eljárásokkal kapcsolatban. E tekintetben ma is irányadó az Alkotmánybíróság jogbiztonsággal kapcsolatos 9/1992. (I. 30.) (I. 30.) határozata, amely a formalizált eljárások szerepét emelte ki.¹⁹

---

¹⁹ Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) határozatára Varga Judit Igazságügyi Miniszter is utalt az *Ügyvédek Lapja* 2019/6. számában megjelent cikk szerint. Kilátásban a korlátozott precedensrendszer (2019), *Ügyvédek Lapja*. 58. évf., 6. sz., 4.

Az ugyan a vizsgált szabályzatok alapján megállapítható, hogy az Nftv. eljárási határidőkkel kapcsolatos rendelkezési nem okoztak problémát, ugyanis azokat az intézmények pótolták és szintén részletes szabályok találhatók a jogorvoslatokra nézve is. Mindez nem lehet meglepő, hiszen az Oktatási Hivatal a működési engedély felülvizsgálata során ezen szabályok betartását is ellenőrzi. Arra vonatkozóan azonban már nem található törvényi követelmény, hogy az elsőfokú eljárásokat mennyiben és milyen részletettséggel szabályozzák az egyes intézmények. Ezen eljárások tehát eltérő intézményi és kari gyakorlatot eredményeznek, amely a hallgatói kérelmek nagy száma miatt egyre inkább probléma lehet a növekvő számú hallgatói jogviszonyokat érintő bírósági esetek miatt is.

A fentiekre tekintettel megfontolandó lenne törvényi szinten kiterjeszteni azon tárgykört, amelyről az intézményi szabályzatoknak rendelkezniük kell. Így a jogorvoslatok rendje mellett különösen ide tartozhatnának a hallgatói kérelmek elbírálására vonatkozó eljárási szabályok, amelyek garanciális módon rögzítenék a hatásköri szabályokat vagy a méltányossági jogkör gyakorlásának lehetőségét vagy annak kizártságát. Ezen rendelkezések egy esetleges bírósági eljárás során is támpontot jelenthetnek mind a hallgatók, mind az intézmény számára és a jogbiztonság, kiszámítható eljárás közreható a közigazgatási perek csökkentésében.

Források jegyzéke:

- Balázs István (szerk.) (2017): *Közigazgatási eljárások*. Budapest, Debrecen University Press, 32.
- Fazekas Marianna – Ficzere Lajos (szerk.) (1998): *Magyar közigazgatási jog. Általános Rész*. Budapest, Osiris, 119–121.
- Fazekas Marianna – Ficzere Lajos (szerk.) (2006): *Magyar közigazgatási jog. Általános Rész*. Budapest, Osiris, 302.
- Fazekas Marianna (2008): *A köztisztviselők szabályozásának egyes kérdései*. Budapest, Rejtjel, 157–158.
- Hajas, Barnabás (2016): Általános közigazgatási rendtartás – Ket. kontra Ákr. *Új magyar közigazgatás*, 9. évf., 4. sz., 18–25.
- Nagy Marianna (2013): Felsőoktatási igazgatás. In: Lapsánszky András (szerk.): *Fejezetek szakigazgatásaink köréből*. Budapest, Wolters Kluwer, 111–146.
- Kilátásban a korlátozott precedensrendszer (2019). *Ügyvédek Lapja*. 58. évf., 6. sz., 4.
- 1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról
- 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- https://www.elte.hu/dstore/document/689/ELTE_SZMSZ_II.pdf
- <https://unideb.hu/hu/szabalyzatok>
- <https://ppke.hu/uploads/articles/34/file/Hallgato%CC%81i%20Jogorvoslati%20Szaba%CC%81lyzat.pdf>
- <https://www.u-szeged.hu/szabalyzatok>
- https://adminisztracio.pte.hu/sites/pte.hu/files/files/Adminisztracio/Szabalyzato_k_utasitasok/PTE_SZMSZ/5mell-tvsz20190322.pdf

- <https://ppke.hu/uploads/articles/34/file/Hallgato%CC%81i%20Jogorvoslati%20Szaba%CC%81lyzat.pdf>
- <https://if.sze.hu/downloadmanager/details/id/4372/m/3731>
- https://kuria-birosag.hu/hu/kollegiumok-hirei?tid_1=51&tid=48&body_value=&page=5